

**Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 4 hallituksen esityksestä
laiksi työllisyyslain 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunta on 4 päivänä syyskuuta 1992 lähettänyt työasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 112 laiksi työllisyyslain 26 §:n muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina ylitarkastaja Pasi Järvinen ja nuorempi hallitussihteeri Päivi Kairamo-Hella työministeriöstä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllisyyslakia (275/87) Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen (ETA-sopimus) viitaten siten, että Euroopan talousalueen jäsenmaiden kansalaisilla olisi oikeus saada esityksessä mainitut työvoimapaalvelut asuinmaasta riippumatta.

Tarkoituksena on, että laki tulisi samanaikaisesti voimaan ETA-sopimuksen kanssa.

Valiokunta korostaa viitaten ulkoasiainvaliokunnalle ETA-sopimuksesta antamaansa lausuntoon (n:o 2/1992 vp), että lakia sovellettaessa on kiinnitettävä huomiota työsuhteen ja työntekijän tunnusmerkkien täyttymiseen. Esimerkiksi tapaturmavakuutuslaissa (608/48) työntekijänä pidetään henkilöä, joka sopimuksen perusteella,

vastikkeesta tekee työtä toiselle, työnantajalle, tämän johdon ja valvonnan alaisena. Myös EY:n tuomioistuinkäytännössä työntekijän tunnusmerkkien täyttymistä on pidetty olennaisena. ETA-sopimuksen ja EY:n tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella työntekijäasemaan oikeuttavan palkallisen toiminnan on oltava todellista ja tehokasta. Työllisyyslain 7 §:n 2 momentissa mainittuja muita työvoimapaalveluja kuin työnvälityspaalveluja annettaessa on edellytettävä, että työntekijä on suomalaisten työmarkkinoiden käytettävissä.

Työvoimapaalvelujen tasoerot ETA-maiden välillä tulee ottaa myös huomioon säännöstä sovellettaessa. Suomessa ongelmaksi saattavat muodostua kustannuksiltaan korkeat työvoimapaalvelut, kuten työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus, muuttoturvan järjestäminen ja vajaakuntoisten erityispaalvelut.

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos, jäsenet Häkämies, Koistinen, Komi, Kuittinen,

Laitinen, P. Leppänen, Mäkipää, Nikula, Rimi, Taina, Takala, Viljamaa ja Viljanen sekä varajäsenet Hiltunen ja Koskinen.

Vastalause

Valiokunta on hyväksynyt mietinnön hallituksen esityksestä työllisyyslain 26 §:n muuttamisesta. Mietinnössään työasiainvaliokunta

esittää, että laki hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Lakiesitys merkitsee käytännössä sitä, että

ETA-alueen kansalaisilla olisi oikeus saada Suomessa samat työvoimapalvelut kuin oman maan kansalaisilla. Tällaisia palveluja ovat työnvälitys, ammatinvalinnanohjaus, työvoimapoliittinen aikuiskoulutus, muuttoturvan järjestäminen, vajaakuntoisten erityispalvelut jne. Valiokunta ei kuitenkaan ole lausunnossaan puuttunut siihen, että lain hyväksymisen jälkeen saat- taan maallemme koitua ennalta arvaamattoman suuria kustannuksia kalliiden työvoimapalvelujen kustantamisesta kaikille maassamme työtä etsiville ETA-alueen kansalaisille.

Helsingissä 2 päivänä lokakuuta 1992

Lea Mäkipää

Edellä olevan perusteella katson,

että valiokunnan olisi mietinnössään tullut lausua seuraavaa:

”Valiokunta edellyttää, ettei ETA-alueen kansalaisten oikeus saada sellaisia palveluja, joihin liittyy sosiaalisia etuuksia ja kustannuksiltaan korkeita työvoimapalveluja, aiheuta kohtuuttomia kustannuksia Suomelle ja sillä vaaranneta suomalaisten kyseisten palvelujen saantia.”